

Değerli e-Şarkiyat Okurları,

Şarkiyat Araştırmaları Derneği olarak yayın hayatına soktuğumuz ve Kasım ayında 4. yılın VIII. sayısını yayınladığımız akademik hakemli e-Şarkiyat İlmî Araştırmalar Dergisi okurlarına yeniden merhaba diyorum. Derginin yayın hayatını sürdürürken, her bilimsel dergide olduğu gibi öncelikli hedefimizin, akademik çevrelere sosyal bilimler alanlarında nitelikli akademik makaleler sunmak olduğu bilinciyle yolumuza devam ediyoruz. Bu amaç doğrultusunda bir taraftan derginin yayını ile ilgili her türlü teknik zorlukları aşmaya çalışırken, diğer taraftan da zamanla yarışarak bize gelen yazıları hiçbir tesir altında kalmaksızın özenli bir şekilde editör ve hakem süreçlerinden geçirdik. Bu konuda gelebilecek her eleştiriye açık olduğumuzu belirtmek isterim.

İlk sayısından bu sayıya kadar e-Şarkiyat İlmî Araştırmalar dergisine gösterilen ilgi ve teveccüh neticesinde böyle bir yayının özellikle bölgemiz açısından ne denli ihtiyaç olduğu her geçen gün daha iyi anlaşılmaktadır. Dergimiz; gerek dışarıdan akademik çalışma yapan bilim insanları gerekse üniversitelerde görev yapan akademisyenlerimiz tarafından yoğun ilgiye mazhar olmuştur.

Dergimiz çalışma hayatında kariyer yapmak, kendisine hedefler koyarak onlara ulaşmak isteyen araştırmacı ve eğitimciler açısından oldukça önemli bir hizmet olarak karşımıza çıkmaktadır. Dergi, 5. yılına girmesiyle birlikte üniversitelerde atanma ve yükselme kriterlerinde önemli rol oynamaktadır. Dergi “ulusal hakemli” bir yayın olduğu için önemli bir yere sahiptir. Ayrıca ULAKBİM üyesi olmak için başlattığımız çalışmanın devam ettiğini ve yakın gelecekte gerçekleşeceğini umduğumuz bu üyeliğin akademik anlamda çok önemli olduğunu da vurgulamakta yarar vardır.

Dergimizin bu sayısında yer alan makalelerden birincisi fırak yazıcılığı alanında Şeyh Cüneyd ez-Zokaydî'nin 73 fırkaya dair haşiyesini ele almaktadır. Bu makalede XX. Yüzyılın ilk yarısında Güneydoğu Anadolu bölgesinde yaşamış ve şark medrese geleneğine damgasını vurmuş bir kimse olan Şeyh Cüneyd Zokaydi'nin Molla Halil Siirdi'nin *Usulu'l-Akaid* adlı serine yazdığı haşiye ve bu haşiyede gerçekleştirilen fırka tasnifi incelenmektedir. Bu kapsamda olmak üzere söz konusu fırka tasnifinin genel özellikleri, hangi geleneğin bir uzantısı olduğu, temel referansları ve daha önceki tasniflerle ayrılan hususları tahlil edilmektedir.

İkinci makale, Fatımîlerin altıncı halifesi Hâkim Biemrillâh'ın tipolojisiyle ilgilidir. Zira onun ulûhiyyetine inanılarak İslam dünyasında Dürzîlik adında yeni bir mezhep oluşturulmuştur. Dürzîlere göre ilahlık onun insanî görüntüsünde ortaya çıkmıştır. Hâkim'in sıra dışı kişiliği sebebiyle birçok tarihçi onu deli olarak kabul etmiş ve onların geneli ulûhiyet iddiasında bulunduğunu da belirtmiştir. İşte bu makale böyle bir inanın doğru olmadığını, aksine onun yaptığı yenilikler ve uyguladığı yasakların, onun ıslahatçı ve devrimci yapısına bağlanabileceğini ileri sürmekte ve onun, döneminin en başarılı halifelerinden biri olduğuna dikkat çekmektedir.

Üçüncü makale İslam Hukukunda yargı etiği konusunu içermektedir. Bu çalışmada hukuk camiasına mensup kişilerin izlemeleri gereken etik kurallar ve değerler incelenmektedir. Ayrıca hukukun uygulayıcıları olan hâkimlerin mesleğe özgü erdemleri ile tarihi süreç içerisinde yayınlanmış olan belgelerde vurgulanan yargı etiği ilkeleri, günümüzde uluslararası sözleşmelerce kabul edilmiş ilkelerle karşılaştırmalı olarak ele almaktadır.

Dördüncü makale İna Gulane adlı söylenceyi ele almaktadır. Bu çalışmada hem dini hem de geleneksel özellikler taşıyan İna Gulanê bayramı kapsamındaki etkinlikler ve zaman içerisinde bu etkinliklerde meydana gelen değişiklikler üzerinde durulmaktadır.

Beşinci makale Diyarbakır medrese ulemasından Abdülhadi Kaya Araşkî'nin hayatı ve eserlerini ele almaktadır. İki basılmış 12'si el yazması olmak üzere 14 adet eseri olan Araşkî özellikle İslam hukuku ve hadis alanlarında temayüz etmiş bir ilim adamıdır.

Altıncı makale Diyarbakır'ın anıtsal tarihi yapılarını ele alan bir yazıdır. Diğer özelliklerinin yanında bir şehir tarihçisi olarak da tanınan Ali Emiri Efendi'nin Mir'atü'l-Fevaid adlı eserinin giriş cildinde (Mukaddeme) Diyarbakır'ın anıtsal tarihi yapılarına ilişkin malzemeyi değerlendiren bu yazı son derece önemi haizdir.

Son olarak İmam Şafii'nin İhtilafu'l-Hadis isimli eserini inceleyen bir makale ile bu bölümü tamamlıyoruz. Bu çalışmada, İslam düşünce tarihine önemli katkılar sunan İmam Şâfiî'nin, alanında ilk eser olma özelliğini kazanmış olan "İhtilâfu'l-Hadîs" isimli eserinin Hadîs ilmindeki yeri konu edilmiştir. İmam Şafii hayranları için bu makaleyi mutlaka okumalarını tavsiye ediyoruz.

Bundan sonraki bölümde Diyarbakırlı meşhur Şair Nigahî'nin daha önce yayınlanmamış olan Divançesine yer verdik. Ardından Amid (Diyarbakır) şehrindeki bir caminin tanıtımını ele alan Osmanlı Türkçesiyle yazılmış bir metne yer verilmiştir. Arkasından Diyarbakır'da meskun olan medrese seydalarından Zeynel Abidin Çiçek hoca ile yapılmış bir röportaj dikkatlerinize sunulmuştur.

Şarkiyat Araştırmaları Derneği'nin çıkarmaya devam ettiği e-Şarkiyat İlmî Araştırmalar Dergisinin, genelde ülkemizin, özelde bölgemizin aydınlık geleceği için kilometre taşı olması dileğiyle katkıda bulunan bütün arkadaşlarımıza teşekkür ederim.

Prof. Dr. H. Musa BAĞCI
e-Şarkiyat İlmî Araştırmalar Dergisi Editörü